

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 401

van **PHILIPPE MUYTERS**

datum: 13 juli 2022

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

Ratificatie diverse vrijhandels- en investeringsakkoorden en andere handelsbesprekingen - Stand van zaken

Vlaanderen leeft van de internationale handel. Als één van de meest open economieën is Vlaanderen nauw verweven met de economieën van de buurlanden en van de wereld. Internationalisering is vitaal voor onze welvaart. De Vlaamse Regering kiest daarbij voor Europa als wereldactor in de vrijhandel.

In de beleidsnota Buitenlands Beleid en Ontwikkelingssamenwerking 2019-2024 spreekt de Vlaamse Regering expliciet haar steun uit voor het afsluiten door de Europese Commissie van evenwichtige handelsakkoorden die nieuwe marktopeningen creëren voor onze bedrijven. "Dit kan zowel door akkoorden te sluiten met nieuwe partners als door het verbreden van bestaande akkoorden. Nieuwe akkoorden moeten inspelen op de evoluties in de internationale handel, bv. de toename van handel in diensten of de rol van gegevensstromen door digitalisering. Naast het klassieke verlagen van tarieven, moeten handelsakkoorden markten voor diensten, openbare aanbestedingen en buitenlandse directe investeringen (bdi) openstellen, maar ook de handelsbelemmeringen achter de grenzen aanpakken."

Helaas stellen we vast dat verschillende akkoorden vandaag niet geratificeerd geraken en bijgevolg nog niet volledig en definitief in werking kunnen treden. België behoort tot die enkele landen die deze akkoorden blijven blokkeren. Dat is niet alleen negatief voor het imago van Vlaanderen in de EU en internationaal ten aanzien van partnerlanden; deze blokkering schaadt ook de Vlaamse economie.

1. Graag een overzicht van de verschillende lopende ratificatieprocedures van de diverse vrijhandels- en investeringsakkoorden en andere handelsbesprekingen. Welke ratificaties lopen er, welke overeenkomsten werden recentelijk afgerond en wat zit er binnenkort aan te komen? Voor elke procedure graag ook een overzicht van de lidstaten die al goedkeuring gaven en van de lidstaten dat nog niet deden.
2. Graag een detailoverzicht van de overeenkomsten die België nog niet heeft geratificeerd met daarbij een beeld van de intra-Belgische goedkeuringen. Wat zijn de struikelblokken en knelpunten? Zijn er gevallen waar enkel België nog op de rem staat? Hoe evalueert de minister-president deze stand van zaken? Zijn hier initiatieven gepland?
3. Hoe evalueert de minister-president de werking van de Werkgroep Handels- en Investeringsbeschermingsbeleid (WEHIB)? Hoe loopt de voorafgaande

standpuntbepaling in functie van de Vlaamse belangen in het Europees handels- en investeringsbeleid en hoe evalueert de minister-president de behaalde resultaten?

4. Graag toelichting bij de recente initiatieven en plannen in het kader van de uitvoering van de Vlaamse handels- en investeringsstrategie. Zijn hier specifieke ambities in het licht van het toekomstig Belgisch voorzitterschap van de Europese Raad?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 401 van 13 juli 2022

van **PHILIPPE MUYTERS**

1. De onderstaande negen EU-ratificatieprocedures lopen momenteel.

- o Het associatieakkoord met Centraal-Amerika (Panama, Guatemala, Costa Rica, El Salvador, Honduras, Nicaragua). België is de laatste EU-lidstaat die dit verdrag nog dient te ratificeren.
- o Het handelsakkoord met de Andesgemeenschap (Peru, Colombia, Ecuador). Ook hier is België de laatste lidstaat die nog dient te ratificeren.
- o Het economisch akkoord en handelsakkoord met Canada (CETA): België, Bulgarije, Duitsland, Ierland, Griekenland, Frankrijk, Italië, Cyprus, Hongarije, Nederland, Polen en Slovenië hebben voornamelijk niet geratificeerd.
- o De economische partnerschapsovereenkomst met de EPO-landen (Botswana, Lesotho, Mozambique, Namibië, Zuid-Afrika en Eswatini) van de Ontwikkelingsgemeenschap van Zuidelijk Afrika (SADC). België, Bulgarije, Denemarken, Duitsland, Ierland, Frankrijk, Italië, Cyprus, Malta, Nederland, Oostenrijk, Polen, Slovenië, Slowakije en Zweden zijn de lidstaten die deze overeenkomst nog niet bekrachtigd hebben.
- o De tijdelijke economische partnerschapsovereenkomst met Ghana: België, Bulgarije, Tsjechië, Denemarken, Duitsland, Estland, Ierland, Frankrijk, Italië, Cyprus, Letland, Malta, Nederland, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië, Slovenië, Slowakije en Zweden zijn de lidstaten die deze overeenkomst nog niet bekrachtigd hebben.
- o De tijdelijke economische partnerschapsovereenkomst met Ivoorkust: België, Tsjechië, Denemarken, Duitsland, Spanje, Italië en Nederland dienen deze overeenkomst nog te bekrachtigen.
- o Het investeringsbeschermingsakkoord met Singapore: België, Bulgarije, Duitsland, Ierland, Frankrijk, Italië, Cyprus, Malta, Nederland, Oostenrijk, Polen, Slovenië, Slowakije en Finland zijn de lidstaten die nog niet ratificeerden.
- o Het investeringsbeschermingsakkoord met Vietnam: België, Bulgarije, Duitsland, Ierland, Frankrijk, Italië, Cyprus, Luxemburg, Malta, Nederland, Oostenrijk, Polen, Portugal, Slovenië, Slowakije en Finland bekrachtigden dit akkoord nog niet.
- o De tijdelijke economische partnerschapsovereenkomst met Centraal-Afrika (Kameroen): België, Duitsland, Estland, Frankrijk, Hongarije, Nederland, Polen en Slovenië zijn de EU-lidstaten die nog dienen te ratificeren.

Voor het associatieakkoord met Mexico en het handelsakkoord met Nieuw-Zeeland zijn de onderhandelingen afgerond. In deze is het wachten op de start van ratificatie. Ook de onderhandelingen over het vrijhandelsakkoord met de MERCOSUR-landen werden formeel afgerond, maar hier lopen nog gesprekken over bijkomende engagementen omtrent duurzame ontwikkeling, meer bepaald aangaande ontbossing en arbeidsrechten. De onderhandelingen met de Volksrepubliek China voor een investeringsakkoord werden eveneens afgerond. Ratificatie behoort momenteel echter niet tot de opties, onder meer vanwege de resolutie van het Europees Parlement van 16 september 2021 over een nieuwe EU-China strategie ([2021/2037 \(INI\)](#)).

Tot slot lopen momenteel onderhandelingen met Chili, Australië, Indonesië en India.

2. Ik haalde reeds aan dat er in België momenteel negen ratificatieprocedures hangende zijn voor handels- en investeringsakkoorden. Vlaanderen ratificeerde tot nog toe enkel de tijdelijke economische partnerschapsovereenkomst met Centraal-Afrika niet, ook de overige Belgische parlementen moeten dat nog doen.

Voor de overige acht is de Belgische instemmingsprocedure langs Vlaamse kant reeds voltooid. Er ontbreekt echter telkens een ratificatie van de Franse Gemeenschap, het Waals Gewest en/of het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het gaat dus om volgende handels- en investeringsakkoorden:

- o associatieakkoord met Centraal-Amerika;
- o handelsakkoord met de Andesgemeenschap;
- o economisch akkoord en handelsakkoord met Canada (CETA);
- o economische partnerschapsovereenkomst met de EPO-landen van de SADC;
- o tijdelijke economische partnerschapsovereenkomst met Ghana;
- o tijdelijke economische partnerschapsovereenkomst met Ivoorkust;
- o investeringsbeschermingsakkoord met Singapore en
- o het investeringsbeschermingsakkoord met Vietnam.

Ook op federaal niveau is de instemmingsprocedure niet voltooid voor de tijdelijke economische partnerschapsovereenkomsten met Ghana en Ivoorkust en voor de investeringsbeschermingsakkoorden met Singapore en Vietnam.

Zoals reeds aangegeven, is België voor het associatieakkoord met Centraal-Amerika en het handelsakkoord met de Andesgemeenschap de laatste EU-lidstaat die nog dient te ratificeren. Uiteraard betreur ik deze stand van zaken ten zeerste. Temeer daar blijkt uit de cijfers, onder andere uit de individuele rapporten en *info sheets* van de Europese Commissie over de implementatie van de EU-vrijhandelsakkoorden¹, dat enkele specifieke economische bezorgdheden die bestaan bij de andere Belgische deelstaten ongegrond zijn. In het geval van de akkoorden met Centraal-Amerika en de Andesgemeenschap leidt deze niet-ratificatie ertoe dat sommige bepalingen niet in werking treden. Het handelsluik treedt weliswaar in werking, want aangezien de scope binnen de EU-bevoegdheden blijft, is ratificatie onnodig. Dit geldt echter niet voor vele overige bepalingen, daar deze gemengde of pure lidstaatbevoegdheden betreffen en dus wél een ratificatie vergen. Door het uitblijven van ratificatie komt België, en helaas dus ook Vlaanderen, voor het voetlicht als een land dat weigerachtig zou staan tegenover internationale handel en investeringen. Het laat verkeerdelijk uitschijnen dat we een deloyale onderhandelingspartner zouden zijn.

De stand van zaken wordt maandelijks besproken in de intra-Belgische Werkgroep Gemengde Verdragen waaraan mijn administratie deelneemt. Ik kaartte deze dossiers eveneens aan tijdens een recent overleg met Waals minister-president Di Rupo en zal dit opnieuw doen tijdens mijn volgende bilateraal contact met minister-president Vervoort van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Deze thematiek werd ook geagendeerd op de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid van 5 juli, maar deze vergadering werd uitgesteld.

3. De werking van de Vlaamse Werkgroep Europees Handels- en Investeringsbeschermingsbeleid (WEHIB) kan ik alleen maar positief beoordelen. De WEHIB is uniek in Vlaanderen, aangezien de werkgroep politiek en administraties samenbrengt. De WEHIB volgt de ontwikkelingen in het handels- en investeringsbeleid nauwgezet op, zorgt voor de identificatie van de Vlaamse belangen met het oog op standpuntbepaling en koppelt hierover regelmatig naar de

¹ Zie <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019SC0370&from=EN> en https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/november/tradoc_159048.pdf.

beleidsdomeinen terug. De communicatie en samenwerking verloopt zowel schriftelijk als via bijeenkomsten.

4. De Vlaamse Handels- en Investeringsstrategie (VHIS) vormt nog steeds een solide basis, maar bepaalde elementen die de voorbije jaren aan belang wonnen, werden - in samenspraak met de beleidsdomeinen - dieper uitgewerkt. Dit in functie van ontwikkelingen op Europees en mondiaal niveau. Zo werden in de aanloop naar openbare raadplegingen op EU-niveau over de Trade Policy Review (2021) en in functie van de herziening van het actieplan van vijftien punten inzake handel en duurzame ontwikkeling (2021) posities opgesteld. Ook in functie van standpuntbepaling in specifieke dossiers wordt verder gewerkt aan de uitdieping van de basis gelegd in de VHIS. Er zijn immers verschillende nieuwe instrumenten ontwikkeld sinds de publicatie van de VHIS, zoals het antidwanginstrument, het instrument om marktversturende buitenlandse subsidies tegen te gaan en de verordening die een kader voor screening van buitenlandse directe investeringen in de Unie creëert.

Verder bouwend op de VHIS, bepleit ik een evenwichtige handelsagenda, met aandacht voor het gelijk speelveld. Daarnaast moeten we ook aandacht besteden aan de offensieve kant van handel. Dit hangt nauw samen met een versterkt concurrentievermogen van de EU, wat ook de toenemende verbondenheid tussen het handelsbeleid enerzijds en het industriebeleid anderzijds verklaart. Een concreet voorbeeld is de samenwerking tussen mijn diensten en het departement Economie, Wetenschap en Innovatie inzake de Chips Act.

Ook tijdens het Belgisch voorzitterschap willen wij er, via de verschillende programmagroepen, voor zorgen dat voldoende aandacht besteed wordt aan de offensieve elementen van de handels- en investeringsagenda. Aldus dient verzekerd dat er ook tijdens het voorzitterschap een evenwicht is tussen defensief en offensief beleid. Meer bepaald vragen we aandacht voor de diversificatie van waardenketens, open strategische autonomie, alsook voor de link tussen industrie en handel.